

зможу управляти поточною заборгованістю, переводячи частину у категорію довгострокових зобов'язань.

#### **Список використаних джерел**

1. Оpendатабот “Парадокси жовтня: стагнація роботи бізнесу й, водночас, черговий бум реєстрацій нових компаній та фоп”

URL: <https://opendatabot.ua/analytics/business-in-war-october> (дата звернення 15.11.2022)

2. Опитування бізнесу від ДП “Прозорро” URL: <https://bit.ly/prozorro-poll> (дата звернення 13.11.2022)

3. Сайт НБУ “Щомісячні опитування підприємств України” Щомісячний індекс очікувань ділової активності (ЮДА)

URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/schomisyachni-opituvannya-pidpriyemstv-ukrayini-serpen-2022-roku> (дата звернення 13.11.2022)

## **ОПТИМІЗАЦІЯ УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ НА БУДІВЕЛЬНОМУ ПІДПРИЄМСТВІ В КОНТЕКСТІ УДОСКОНАЛЕННЯ ФУНКЦІЙ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ**

*Гавриличенко Є. В., канд. екон. наук, доц., Фоменко Д. П., магістр, Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова*

Будівельна галузь – одна з найважливіших складових частин економіки України, тим паче останнім часом коли в Україні йде повномасштабна війна. Сучасний стан економіки України характеризується необґрунтованими політичними подіями, неконтрольованими інфляційними процесами, нестабільністю соціальних зав'язків та іншими не сприятливими для розвитку економіки чинниками, Будівництво створює велику кількість робочих місць, споживає продукцію багатьох галузей та від її ефективного функціонування залежить подальший розвиток усієї економіки України.

На сучасному етапі розвитку України, коли економіка країни зіткнулася з повномасштабною війною, здійснюються значні зміни в системі управління підприємствами, які зумовлені ринковими перетвореннями в економіці України. Перед керівниками підприємств загострилась необхідність оцінки ризиків, їхнього прогнозування та створення ефективної системи управління ними. Одним із дійових інструментів побудови ефективної системи управління ризиками підприємства є організація функції внутрішнього аудиту.

Проблеми організації та методики внутрішнього аудиту висвітлені в працях вчених: Білухи М.Т., Бутинця Ф.Ф., Бурдю І.М., Дмитренко О.М., Івахненкова С.В., Кулик С.Б., Шишкова Н.Л., Давидова Г.М., Дороша Н.І. та інших. Проте питання організації й методики внутрішнього аудиту системи управління ризиками на будівельних підприємствах вимагають додаткових досліджень, оскільки процеси у будівництві мають більш динамічний характер, ніж в інших сферах виробництва. Втім, обґрунтування доцільності створення служби внутрішнього аудиту на будівельному підприємстві, які

забезпечують умови для ефективного використання результатів роботи цієї служби для управління з визначенням можливих ризиків, потребують подальших досліджень.

Необхідність створення та функціонування на будівельному підприємстві окремої форми управлінської діяльності такої як, внутрішній аудит є безперечною. Внутрішній аудит є універсальним та дуже широким поняттям щодо предмету, об'єктів, напрямів та обсягів контролю.

Варто зазначити, що питання щодо впровадження внутрішнього аудиту на будівельному підприємстві вирішує його власник або керівник. Але організація аудиторської служби ще не гарантує ефективного виконання нею визначених функціональних обов'язків. У цьому випадку важливою передумовою є створення цілісної системи внутрішнього аудиту з урахуванням усіх її найважливіших складових: організаційної та методологічної (рис. 1).

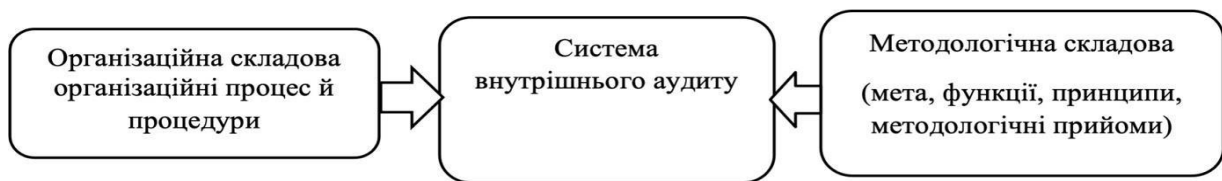


Рис.1. Складові системи внутрішнього аудиту на будівельному підприємстві

У високорозвинутих країнах світу відповідь підприємства на ризики передбачає виконання основних управлінських процесів: планування, виконання, моніторинг тощо. Ефективність організування та реалізації системи управління ризиками на підприємстві залежить від того, наскільки керівник компетентний у визначенні, розподіленні ролей та обов'язків між підлеглими та їх ефективному доведенні до кожного. Тому кожен працівник повинен керуватись такими положеннями, які мають бути викладені у посадових інструкціях. Такий підхід в свою чергу забезпечує можливість кожного нести відповідальність за наслідки ризиків для фінансової діяльності підприємства.

Управління ризиками складається з таких етапів:

- ідентифікація ризиків;
- кількісний аналіз ризиків;
- практична діяльність з управління ризиками.

Специфіка організації системи управління ризиками будівельного підприємства пов'язана з особливостями етапності будівельного процесу. А саме, підготовка будівництва, безпосередньо-будівництво та реалізація будівельної продукції. На кожному з цих етапів можуть виникати різні ризики, тому важливим завданням побудови системи управління ризиками будівельного підприємства є деталізація ризиків відповідно кожного етапу будівельної діяльності.

В цілому ефективно управління ризиками у господарюючого суб'єкта

залежить від трьох основних чинників:

- від усвідомлення керівництвом значущості даних процесів;
- від забезпечення безперервності процесу оцінки ризиків на всіх ланках організаційної структури;-від взаємодії менеджерів господарюючого суб'єкта з службою внутрішнього аудиту.

Під час проведення внутрішнього аудиту отримана інформація полягає саме в оцінці та інтерпретації даних про управління ризиками з метою надання впевненості власникам щодо відповідності реалізованих завдань визначеній меті та поставленим цілям, стабільного розвитку, збалансованості та захищеності фінансових інтересів підприємства та загалом досягнення його ефективного функціонування.

Виходячи із цього, внутрішній аудит підприємства має спрямовуватись на здійснення аналізу та оцінювання ефективності системи управління ризиками (на основі пошуку та виявлення можливих неправомірних дій в процесі ведення фінансово-господарської діяльності, недоцільного використання ресурсів, допущення помилок та прорахунків тощо) та використання найбільш прийнятних методів усунення ризиків на підприємстві.

На основі практики діяльності будівельних підприємств та досліджень вітчизняних вчених-економістів основними принципами внутрішнього аудиту будівельних компаній є: збалансованість; відповідальність; комплексність; своєчасне інформування про відхилення; розподіл обов'язків; дозвіл та схвалення; відповідність контролюючої та контрольованої систем.

З метою аналізу ефективності застосовуваної моделі управління ризиками аудитор аналізує ситуацію у господарюючого суб'єкта:

- практику виявлення ризику;
- практику оцінки ризиків;
- практику документування можливих ризиків;
- систему управління ризиками.

При організації внутрішнього аудиту необхідно також врахувати необхідність перевірки:

- доцільності (відповідні заходи у відповідному місці та у відповідності до ризику, якого це стосується);
- економічної ефективності (кошти на проведення заходів не повинні перевищувати очікуваного результату);
- комплексності та послідовності (усі працівники постійно й уважно дотримуються правил і не порушують їх за відсутності керівництва чи за наявності великих навантажень) та бути безпосередньо пов'язаними з цілями внутрішнього аудиту.

Таким чином, чітке передбачення ризиків будівельного підприємства та розуміння джерел їх виникнення, є необхідними передумовами прийняття рішень та здійснення ефективних заходів щодо їх мінімізації. Служба внутрішнього аудиту є невід'ємною частиною побудови системи управління ризиками будівельного підприємства, ефективний механізм забезпечення власників й керівників інформацією. Ефективність організації та

функціонування служби внутрішнього аудиту залежить від того, наскільки повно та якісно сформовані окремі складові його системи: організаційна та методологічна.

**Список використаних джерел.**

1. Бурдьо І.М. Особливості аудиту будівельних підприємств. Вісник Одеського національного університету. 2018. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu\\_econ\\_2015\\_20\\_2%281%29\\_44](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vonu_econ_2015_20_2%281%29_44) (дата звернення: 30.11.2022).
2. Даценко Г. В.. Управління ризиками при проведенні внутрішнього аудиту на підприємстві. 2021. URL: [http://www.investplan.com.ua/pdf/1\\_2021/3.pdf](http://www.investplan.com.ua/pdf/1_2021/3.pdf) (дата звернення: 30.11.2022).
3. Кулик С.Б., Шишкова Н.Л. Особливості проведення аудиту витрат на підприємствахбудівельної галузі. Вісник соціальноекономічних досліджень. 2019. Вип. 3. С. 240 — 244. URL: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/> (дата звернення: 30.11.2022).

## **ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ ПОТОКАМИ ПРОМИСЛОВОГО ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА**

*Голубцова К. К., Сагайдак-Нікітюк Р. В., д-р фарм. наук, Національний фармацевтичний університет*

Фінансова логістика є одним з найважливіших елементів логістичної системи, основною метою якої є управління фінансовими потоками на підставі інформації про функціонування матеріальних потоків. Найважливішими інструментами в організації фінансової логістики є збирання, статистична оброблення й аналізування інформації про направлений рух грошових потоків, який забезпечує рух матеріальних потоків або ресурсів для нормального функціонування промислового фармацевтичного підприємства.

Метою дослідження є вивчення теоретичних засад управління фінансовими потоками промислового фармацевтичного підприємства.

У дослідженні застосовувалися методи узагальнення, аналізу та синтезу, контент-аналізу.

Розроблення ефективної стратегії управління фінансовими потоками є запорукою сталого розвитку фармацевтичних підприємств.

Найважливішими етапами побудови стратегії управління промисловим фармацевтичним підприємством вважаємо такі:

1. Бухгалтерський облік руху фінансових потоків, який проводиться на підставі звіту про фінансовий стан, звіту про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів.

2. Аналізування фінансових потоків на підставі проведеного бухгалтерського обліку з метою виявлення забезпеченості підприємства грошовими засобами, ефективністю їх використання та рівнем збалансованості потоків фінансових надходжень та виплат.